

Informacja
dotycząca wypełniania formularza oświadczenia o stanie majątkowym

1. Z treści art. 35 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (t.j. Dz.U. z 2022 r. Nr 1339 ze zm.) wynika obowiązek senatorów składania oświadczeń o stanie majątkowym. Oświadczenia te składane mają być w następujących terminach:
 - 1) do dnia złożenia ślubowania,
 - 2) do dnia 30 kwietnia każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego z dołączeniem kopii rocznego zeznania podatkowego (PIT),
 - 3) w terminie miesiąca od dnia zarządzenia nowych wyborów do Sejmu i Senatu.
2. Oświadczenia powinny być składane na formularzu stanowiącym załącznik do ww. ustawy i adresowane do Marszałka Senatu. Składa się je w Biurze Spraw Senatorskich. Edytowalny formularz oświadczenia można pobrać ze strony internetowej Senatu z zakładki „Warunki wykonywania mandatu senatorskiego” z podstrony „Wzory i druki”, pkt I. 1. (<https://www.senat.gov.pl/warunki-wykonywania-mandatu-senatorskiego/wzory-i-druki.html>).
3. Senator składając oświadczenie o stanie majątkowym obowiązany jest do zgodnego z prawdą, starannego (mając na uwadze, że oświadczenie zostanie opublikowane na stronie internetowej Senatu dedykowanej senatorowi) i zupełnego wypełnienia każdej z rubryk. Jeżeli poszczególne rubryki nie znajdują w konkretnym przypadku zastosowania, należy wpisać „nie dotyczy”. Obowiązek zgodnego z prawdą, starannego i zupełnego wypełnienia rubryki oznacza między innymi wymóg jednoznacznego określenia tytułu prawnego, jaki osobie składającej oświadczenie przysługuje do poszczególnych elementów majątku wykazywanych przez nią w oświadczeniu – jeżeli jest to wymagane (dom, mieszkanie, gospodarstwo rolne, inne nieruchomości). Osoba pozostająca w związku małżeńskim powinna też określić czy należą one do jej majątku osobistego, czy do małżeńskiej wspólności majątkowej.
4. Na początku oświadczenia, podając miejsce zatrudnienia, należy wpisać „senator Rzeczypospolitej Polskiej”, choć nie jest to zatrudnienie w rozumieniu Kodeksu pracy. Ewentualne inne miejsca zatrudnienia należy wpisać w odpowiednich dalszych rubrykach.
5. Oświadczenie senatora obejmuje cały jego majątek, tzn. zarówno cały majątek osobisty jak i majątek wspólny, wchodzący w skład małżeńskiej wspólności majątkowej, znajdujący się w Polsce jak i poza jej granicami. Przy czym należy pamiętać, że w skład majątku osobistego mogą wchodzić prawa do majątku wspólnego z innymi osobami (poza małżonkiem), które najczęściej przyjmują wówczas postać odpowiedniego udziału w danym prawie.
6. Do majątku osobistego każdego z małżonków należą:
 - 1) przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
 - 2) przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
 - 3) prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
 - 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;

- 5) prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- 6) przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;
- 7) wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
- 8) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- 9) prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
- 10) przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Należy pamiętać, że z pojęciem majątku osobistego, wiąże się zasada surogacji, zgodnie z którą mienie, które pochodziło z majątku odrębnego (z wyjątkiem dochodów z niego), stanowi dalej majątek osobisty (patrz pkt 10 powyżej).

7. Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Do majątku wspólnego należą w szczególności:

- 1) pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków;
- 2) dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków;
- 3) środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków;
- 4) kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością ustawową także w wypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił.

8. Ustawowa wspólność majątkowa pomiędzy małżonkami ustaje:
 - 1) w chwili zawarcia umowy majątkowej wprowadzającej rozdzielność majątkową małżonków,
 - 2) na skutek orzeczenia przez sąd rozdzielności majątkowej małżonków – z dniem oznaczonym w wyroku,
 - 3) na skutek ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków – z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu,
 - 4) na skutek ogłoszenia upadłości jednego z małżonków – z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu,
 - 5) na skutek ogłoszenia separacji pomiędzy małżonkami – z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu.

9. Rubryki formularza, w których ujawnić należy wymagane ustawą elementy swego stanu majątkowego, poprzedza odnosząca się do nich dyspozycja: „...oświadczam, że posiadam wchodzące w skład małżeńskiej wspólności majątkowej lub stanowiące mój majątek odrębny:”; przez słowo „posiadam” rozumieć należy tutaj znaczenie, jakie nadaje mu prawo, które pojęciem tym określa możliwość faktycznego władania rzeczą (korzystania z niej). W tym znaczeniu posiadanie może być zarówno wynikiem wielu różnych praw, jakie mogą przysługiwać do rzeczy, jak również stanem faktycznym nie mającym podstawy prawnej. Posiadanie w znaczeniu jakie pojęciu temu nadaje Kodeks cywilny, to stan faktycznego władztwa nad rzeczą (sama możliwość władania nią), na który składają się dwa elementy: element fizyczny – wyrażający się we władaniu rzeczą i element psychiczny – wyrażający się w psychicznym nastawieniu władającego (zamiarze) do wykonywania władztwa nad rzeczą dla siebie (stan świadomości pozwala odróżnić posiadanie od dzierżenia czyli władania rzeczą za kogo innego).
10. Jak wyżej wspomniano, możliwość faktycznego władania (korzystania) jest atrybutem wielu różnych praw, jakie mogą przysługiwać do rzeczy. W szczególności, uprawnienie do posiadania wynika z takich praw jak:

Własność – prawo umożliwiające korzystanie z rzeczy w najszerszym zakresie; zgodnie z art. 140 Kodeksu cywilnego przysługuje ono właścicielowi, który w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa (rzecz posiadać i używać – w szczególności może pobierać pożytki rzeczy i czerpać z niej inne dochody, przetwarzać, zużyć ją lub nawet zniszczyć), może też rzeczą rozporządzić (przenieść własność rzeczy na inną osobę, zrzec się własności rzeczy, rozporządzić rzeczą na wypadek śmierci, obciążyć rzecz innym prawem rzeczowym – użytkowaniem, służebnością, hipoteką, lub prawem obligacyjnym – najmem czy dzierżawą).

Współwłasność – to własność przysługująca kilku osobom (więcej niż jednej); może wynikać z czynności prawnej (np. wtedy, gdy dwie lub więcej osób nabywa wspólnie własność tej samej rzeczy) albo innego zdarzenia, z którym ustawa łączy skutek w postaci powstania współwłasności (np. odziedziczenie własności rzeczy przez kilku współspadkobierców, zasiedzenie przez kilku dotychczasowych współposiadaczy czy zawarcie małżeństwa). Współwłasność może występować jako współwłasność w częściach ułamkowych albo współwłasność łączna (zwana też wspólnością lub współwłasnością do niepodzielnej ręki).

Istotą *współwłasności łącznej* jest jej niesamoistny i bezudziałowy charakter (każdy ze współwłaścicieli dysponuje takim samym prawem do rzeczy i nie ma w niej swojego wyodrębnionego udziału – tzn. nie jest on oznaczony co do wielkości). Może ona powstać tylko z określonych stosunków prawnych, na podstawie przepisów regulujących te stosunki; w odróżnieniu od współwłasności w częściach ułamkowych, nie jest ona samoistnym stosunkiem prawnym, bowiem zawsze jest nierozzerwalnie związana z będącym jej źródłem stosunkiem prawnym o charakterze osobistym, bez którego nie może ona powstać ani istnieć (małżeństwo, spółki nie będące osobą prawną – np. spółka cywilna, jawna, komandytowa). Społeczne i gospodarcze funkcje pełnione w sferze osobistych relacji łączących dane osoby (potrzeba regulacji obszaru majątkowego w stosunkach

prawnych o charakterze osobistym) zdecydowały, że przedmiotem współwłasności łącznej jest określona masa majątkowa (mogąca obejmować wiele rozmaitych praw majątkowych, zarówno o charakterze rzeczowym jak i obligacyjnym), a nie określona rzecz. Stąd wynika trwałość współwłasności łącznej w czasie trwania określonych stosunków osobistych i jej bezudziałowy charakter – dopóki trwa współwłasność łączna, współwłaściciel nie może rozporządzić swoim prawem; nie może też domagać się podziału majątku wspólnego, a wierzyciel nie może żądać zaspokojenia z jego majątku objętego współwłasnością łączną – wprost stanowią o tym przepisy regulujące stosunki, z których powstała dana współwłasność łączna (choćby przepisy art. 863 §1-§3 Kodeksu cywilnego oraz przepisy art. 35 i art. 42 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Dopiero z chwilą ustania szczególnych stosunków osobistych, w których wyniku powstała współwłasność łączna (ustanie małżeństwa czy spółki osobowej), przekształca się ona we współwłasność w częściach ułamkowych.

Współwłasność w częściach ułamkowych – inaczej niż współwłasność łączna – nie jest warunkowana żadnym szczególnym, wewnętrznym stosunkiem, który dla jej powstania musiałby łączyć współwłaścicieli; jest uregulowana w przepisach Kodeksu cywilnego (art. 195 - art. 221). Źródłem jej powstania może być ustawa (np. przepis art.193 §1 K.c. przewiduje, że w przypadku połączenia lub pomieszczenia rzeczy ruchomych należących do różnych właścicieli, dotychczasowi właściciele stają się współwłaścicielami powstałej całości w częściach odpowiadających stosunkowi wartości tych rzeczy), czynność prawna (np. nabycie udziału we własności nieruchomości) lub zdarzenie, z którym ustawa wiąże taki skutek prawny (nabycie udziałów we współwłasności z upływem terminu zasiedzenia wobec kilku dotychczasowych współposiadaczy, śmierć osoby po której dziedziczy kilku spadkobierców). Współwłasność ułamkowa polega na tym, że prawo do całej rzeczy przysługuje wspólnie wszystkim współwłaścicielom, natomiast każdy z nich ma w niej udział określony ułamkiem. Udziałem tym może rozporządzać w każdym czasie bez zgody pozostałych współwłaścicieli (chyba, że chodzi o rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku – wtedy wymagana jest zgoda pozostałych). Zniesienie współwłasności może nastąpić w każdym czasie, na żądanie każdego uprawnionego (chyba, że zakazuje tego umowa wiążąca strony – umowa wyłączająca podział może być zawarta na okres nie dłuższy niż pięć lat, może być jednak ponawiana). Zniesienie współwłasności może się odbyć przez umowę lub na drodze sądowej – w braku porozumienia współwłaścicieli sąd może wtedy orzec zniesienie współwłasności przez fizyczny podział rzeczy wspólnej, przyznanie jej jednemu ze współwłaścicieli (z obowiązkiem spłaty pozostałych) lub sprzedaż i podział uzyskanej sumy.

Użytkowanie wieczyste – prawo umożliwiające długoterminowe, odpłatne korzystanie z gruntów będących własnością Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków z wyłączeniem innych osób, w sposób określony umową o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartą między właścicielem gruntu a użytkownikiem wieczystym. Korzystanie z gruntu przez jego użytkownika wieczystego obejmuje posiadanie gruntu, oraz pobieranie pożytków i innych przychodów – w szczególności możliwość trwałej zabudowy. Budynki i inne urządzenia znajdujące się na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste stanowią własność użytkownika wieczystego niezależnie od tego, czy zostały przez niego wzniesione, czy też nabył je on przy zawieraniu

umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste (własność budynków i innych urządzeń na użytkowanym gruncie jest prawem związanym z użytkowaniem wieczystym, co oznacza, że prawa te mogą być przenoszone tylko łącznie). Użytkowanie wieczyste jest terminowym prawem rzeczowym (ustanawianym na okres od 40 do 99 lat z możliwością przedłużenia), zbywalnym, podlega dziedziczeniu i egzekucji.

Użytkowanie – prawo umożliwiające korzystanie z rzeczy cudzej (ruchomości lub nieruchomości), obejmujące jej posiadanie i czerpanie z niej pożytków z obowiązkiem zachowania substancji rzeczy i jej dotychczasowego przeznaczenia; nie obejmuje nabycia własności przychodów, które nie stanowią pożytków, czyli takich oddzielonych od rzeczy części składowych, które zostały od niej odłączone poza zakresem normalnej eksploatacji (np. budulca pochodzącego z rozbiórki domu). Prawo to może zostać ustanowione jako terminowe lub bezterminowe, odpłatnie jak i nieodpłatnie. Użytkowanie jest prawem związanym z osobą użytkownika, jest zatem prawem niezbywalnym (nie może być także nabyte/przekazane w drodze dziedziczenia).

Spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego – umożliwia korzystanie z lokali (ich używanie) które są własnością spółdzielni mieszkaniowej. Prawo to występuje w dwóch postaciach: jako prawo własnościowe (ograniczone prawo rzeczowe) lub prawo lokatorskie (w zakresie uprawnień osoby, której przysługuje, jest zbliżone do najmu). Do 24 kwietnia 2001 r. prawa te uzyskiwane były na podstawie przydziału dokonywanego uchwałą zarządu spółdzielni, po tym terminie powstawały przez zawarcie umowy o ustanowienie prawa do lokalu; istniała też możliwość przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (od 2007 r., co do zasady, nie ma już możliwości ustanawiania nowych spółdzielczych własnościowych praw do lokalu). Przez umowę o ustanowienie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia zobowiązuje się oddać osobie, na rzecz której ustanowione jest prawo, lokal mieszkalny do używania, a osoba ta zobowiązuje się wnieść – w przypadku prawa lokatorskiego - wkład mieszkaniowy, a w przypadku prawa własnościowego zobowiązywała się wnieść wkład budowlany oraz uiszczać opłaty określone ustawą i statutem spółdzielni (osoby, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali, są obowiązane uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości, w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu). Spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego może być ustanowione na rzecz członka spółdzielni albo członka spółdzielni i jego małżonka (może zatem należeć do jednej osoby albo do małżonków), w budynku stanowiącym własność lub współwłasność spółdzielni. Wynajmowanie lub oddawanie w bezpłatne używanie przez członka całego lub części lokalu mieszkalnego nie wymaga zgody spółdzielni, chyba że byłoby to związane ze zmianą sposobu korzystania z lokalu lub przeznaczenia lokalu bądź jego części. Jeżeli wynajęcie lub oddanie w bezpłatne używanie miałyby wpływ na wysokość opłat na rzecz spółdzielni, członek obowiązany jest do pisemnego powiadomienia spółdzielni o ich dokonaniu. Do ochrony spółdzielczych praw do lokalu stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności.

Obydwie postacie spółdzielczych praw do lokalu uprawniają do identycznego zakresu faktycznego władztwa nad lokalem (posiadania); obok wysokości wymaganego wkładu,

prawa te różnią się uprawnieniami do dysponowania w zakresie ich zbycia i przekazania spadkobiercom.

– *Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego* jest niezbywalne, nie przechodzi na spadkobierców i nie podlega egzekucji. Po ustaniu małżeństwa wskutek rozwodu lub po unieważnieniu małżeństwa małżonkowie zawiadamiają spółdzielnię, któremu z nich przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego. Z chwilą śmierci jednego z małżonków spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, które przysługiwało obojemu małżonkom, przypada drugiemu małżonkowi (nie narusza to uprawnień spadkobierców do dziedziczenia wkładu) a z jego śmiercią wygasa. W przypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w następstwie śmierci uprawnionego lub w wyniku orzeczenia sądu wydanego na żądanie spółdzielni, roszczenia o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przysługują jego osobom bliskim.

– *Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu* jest prawem zbywalnym (prawo to można sprzedać, darować, obciążyć hipoteką, pomimo, że właścicielem lokalu pozostaje spółdzielnia), przechodzi na spadkobierców i podlega egzekucji. Jest ono ograniczonym prawem rzeczowym, które może być przekształcone w odrębną własność lokalu.

Specyfiką spółdzielczych praw do lokalu są związane z nimi uprawnienia korporacyjne przysługujące członkom spółdzielni. To oni stanowią najwyższą władzę (walne zgromadzenie) spółdzielni, wybierają osoby wchodzące w skład jej organu zarządzającego (zarząd) i kontrolnego (rada nadzorcza) oraz mogą być do tych ciał wybierani; mają zatem możliwość współdecydowania o majątku spółdzielni, w szczególności o sposobie urządzenia spółdzielczej nieruchomości (budynkach i znajdujących się w nich lokalach, zagospodarowaniu gruntów) zasadach ponoszenia opłat związanych z jej utrzymaniem i przeznaczeniu nadwyżki bilansowej.

Najem – prawo powstające – co do zasady – z umowy zawieranej między wynajmującym a najemcą, umożliwiające czasowe, odpłatne używanie cudzej rzeczy (ruchomości lub nieruchomości) bez możliwości czerpania z niej pożytków (jednak – z zastrzeżeniem pewnej odrębności w przypadku najmu lokalu i jeżeli umowa tego nie zabrania – najemca może rzecz najętą oddać osobie trzeciej do bezpłatnego używania albo w podnajem), przez czas oznaczony (kończy się z upływem terminu ustalonego w umowie) lub nieoznaczony (kończy się z upływem okresu wypowiedzenia). Z tytułu umowy najmu najemca uzyskuje rzecz we władanie faktyczne – staje się jej posiadaczem. W przypadku najmu lokalu, najemca bez zgody wynajmującego nie może oddać lokalu lub jego części do bezpłatnego używania ani go podnajmować. Zgoda wynajmującego nie jest jednak wymagana co do osoby, względem której najemca jest obciążony obowiązkiem alimentacyjnym. Do ochrony praw najemcy do używania lokalu stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności (art. 688² oraz art. 690 K.c.).

Dla określenia stanu majątkowego danej osoby, istotne znaczenie mają przepisy odnoszące się do najmu lokalu. Przepisy Kodeksu cywilnego przewidują bowiem, że małżonkowie są najemcami lokalu bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe, jeżeli nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez nich rodziny nastąpiło w czasie trwania małżeństwa. Jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa albo rozdzielność majątkowa z wyrównaniem

dorobków do wspólności najmu stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej. Ustanie wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa nie powoduje ustania wspólności najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rodziny. Sąd, stosując odpowiednio przepisy o ustanowieniu w wyroku rozdzielności majątkowej, może z ważnych powodów na żądanie jednego z małżonków znieść wspólność najmu lokalu.(art. 680¹ §1 i § 2 K.c.).

Dzierżawa – prawo powstające z umowy zawieranej między wydzierżawiającym a dzierżawcą, umożliwiające czasowe, odpłatne używanie cudzej rzeczy i pobieranie pożytków jakie ona przynosi. Z tytułu umowy dzierżawy dzierżawca uzyskuje rzecz we władanie faktyczne – staje się jej posiadaczem.

Użyczenie – prawo powstające z umowy, którą użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy, bez pobierania pożytków. Jeżeli umowa nie określa sposobu używania rzeczy, biorący może tej rzeczy używać (faktycznie nią władać) w sposób odpowiadający jej właściwościom i przeznaczeniu; bez zgody użyczającego biorący nie może oddać rzeczy użyczonej osobie trzeciej do używania.

Służebność – to obciążenie danej nieruchomości celem zwiększenia użyteczności innej nieruchomości albo zapewnienia zaspokojenia potrzeb oznaczonej osoby fizycznej; Kodeks cywilny wyróżnia:

– *służebności gruntowe*, przysługujące każdoczesnemu właścicielowi nieruchomości, dla której dobra ustanowiono służebność; jest to możliwość obciążenia danej nieruchomości na rzecz właściciela innej nieruchomości (zwanej nieruchomością władnącą) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władnącej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władnącej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu prawa własności (służebność polegająca na korzystaniu z cudzej nieruchomości to np.: służebność drogi koniecznej, przejazdu, przechodu, czerpania wody, wypasu bydła; służebność polegająca na ograniczeniu uprawnień na własnej nieruchomości to np.: zakaz wznoszenia budowli, zmiany stosunków wodnych, prowadzenia niektórych upraw czy rodzajów hodowli).

– *służebności osobiste*, przysługujące imiennie oznaczonej osobie fizycznej; jest to możliwość obciążenia danej nieruchomości na rzecz osoby fizycznej prawem, którego treść odpowiada służebności gruntowej, celem zaspokojenia potrzeb uprawnionego lub też jego bliskich.

11. W przypadku oświadczenia składanego według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, we wszystkich punktach (rubrykach) formularza, z wyjątkiem punktów (rubryk) VI i IX, ze względu na ich treść, należy podawać informacje o stanie aktualnym na dzień 31 grudnia – tzn. np. posiadanie środków pieniężnych czy nieruchomości, udział w spółce, posiadanie akcji czy prowadzenie działalności gospodarczej należy ujawnić, jeśli stan taki był aktualny w dniu 31 grudnia,

12. W punkcie (rubryce) VI należy podać dane o nabyciu mienia w dowolnym czasie w przeszłości (w tym także w trakcie minionego roku).
13. W punkcie (rubryce) IX należy podać informacje o zdarzeniach, które zaszły na przestrzeni minionego roku – w przypadku gdy oświadczenie jest składane za cały rok, albo za okres od początku roku do dnia wypełniania formularza – w pozostałych przypadkach. (Patrz też poniżej w pkt 26 niniejszych uwag).
14. Część I formularza, dotyczy zasobów pieniężnych. Zasoby pieniężne obejmują krajowe i zagraniczne środki płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (t.j. Dz. U. z 2022. 309). Krajowymi środkami płatniczymi są waluta polska oraz papiery wartościowe i inne dokumenty pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walucie polskiej. Zagranicznymi środkami płatniczymi są waluty obce i dewizy.
15. Walutą polską są znaki pieniężne (banknoty i monety) będące w kraju prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie (art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo dewizowe).
16. Walutami obcymi są znaki pieniężne (banknoty i monety) będące poza krajem prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie; na równi z walutami obcymi traktuje się wymienialne rozrachunkowe jednostki pieniężne stosowane w rozliczeniach międzynarodowych, w szczególności jednostkę rozrachunkową Międzynarodowego Funduszu Walutowego (SDR) (art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy Prawo dewizowe).
17. Dewizami są papiery wartościowe i inne dokumenty pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walutach obcych.
18. Definicji papierów wartościowych jest w polskim prawie kilka. Za najbardziej szczegółową uchodzi definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 646), zgodnie z którą:
papiery wartościowe to:
 - a) akcje, prawa poboru w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 18), prawa do akcji, warranty subskrypcyjne, kwity depozytowe, obligacje, listy zastawne, certyfikaty inwestycyjne i inne zbywalne papiery wartościowe, w tym inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z akcji lub z zaciągnięcia długu, wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego,
 - b) inne zbywalne prawa majątkowe, które powstają w wyniku emisji, inkorporujące uprawnienie do nabycia lub objęcia papierów wartościowych określonych w lit. a, lub wykonywane poprzez dokonanie rozliczenia pieniężnego, odnoszące się do papierów wartościowych określonych w lit. a, walut, stóp procentowych, stóp zwrotu, towarów oraz innych wskaźników lub mierników (prawa pochodne).
19. Dla obowiązku ujawnienia w oświadczeniu posiadanych środków pieniężnych, bez znaczenia jest to, gdzie te środki są przechowywane. W tym punkcie oświadczenia należy podać także środki oszczędzane na określony cel, np. w ramach programu emerytalnego lub oszczędzania na mieszkanie. Należy tu wykazać np. środki gromadzone w PPK (Pracowniczym Planie Kapitałowym), albo w ramach tzw. III filaru emerytalnego, w ramach indywidualnych kont emerytalnych (IKE), lub w ramach indywidualnych kont

zaopatrzenia emerytalnego (IKZE), o ile umowa jest tak skonstruowana, że można ustalić, jakie środki w danej chwili znajdują się na koncie danej osoby, oraz że może ona nimi rozporządzać. To samo odnosi się do ubezpieczeń na życie, ale tylko takich, gdzie można ustalić jaka suma znajduje się na koncie i w dowolnym okresie ją podjąć.

20. Nawiązując jeszcze do obowiązku wyjawienia posiadanych papierów wartościowych, to trzeba zwrócić uwagę, że jeżeli senator jest posiadaczem takiego papieru wartościowego jakim jest akcja, to obowiązek podania informacji o takim papierze wartościowym pojawia się zarówno w punkcie I formularza jak i w punkcie V formularza. Nie jest to jednak powtórzenie tych samych informacji (czego nie powinno być w oświadczeniu).
21. W punkcie I formularza wystarczy jedynie podać informację o posiadaniu akcji a także określić wartość posiadanych akcji na chwilę składania oświadczenia. Przy czym formularz jest tak skonstruowany, że w zasadzie nie wymaga podawania wartości poszczególnych posiadanych przez senatora rodzajów papierów wartościowych, lecz wystarczy podanie wartości, w złotych polskich, wszystkich posiadanych papierów wartościowych. Oczywiście nie będzie błędem podanie wartości poszczególnych rodzajów posiadanych przez senatora papierów wartościowych.
22. W punkcie V formularza należy podać informację o liczbie posiadanych akcji i spółce, która wyemitowała akcje, oraz informację o dochodzie jaki na przestrzeni ubiegłego roku, lub na przestrzeni okresu jaki minął od początku roku, jeśli oświadczenie jest składane za okres krótszy, przypadł senatorowi z tytułu posiadania tych akcji (tzn. informację o tzw. dywidendzie i ewentualnych innych finansowych korzyściach uzyskanych w tym okresie przez senatora z tytułu posiadania akcji).
23. W punkcie II formularza należy podawać wartość nieruchomości. Wartość nieruchomości to ich wartość szacunkowa, określona z należytą starannością. Nie wymaga wykazania w oświadczeniu wartość domu, mieszkania, gospodarstwa rolnego lub innych nieruchomości posiadanych na podstawie innej niż własność, współwłasność, prawo użytkowania wieczystego lub spółdzielcze prawo własnościowe.
24. W punkcie II (ppkt II.4) należy pamiętać też o wpisaniu nieruchomości (gruntowej) na której posadowiony jest dom. Nieruchomość tę można wpisać obok powierzchni domu (w pkt II.1.) albo osobno jako inną nieruchomość (w pkt II. 4.).
25. W punkcie II. 3 dotyczącym gospodarstwa rolnego należy zwrócić uwagę, że trzeba podać zarówno przychód jak i dochód osiągnięty z gospodarstwa rolnego w ubiegłym roku. Wpisać tu więc należy np. wszelkie otrzymane dopłaty do gospodarstwa rolnego.
26. W punkcie IX należy wpisać wszystkie inne dochody, które nie były wpisane we wcześniejszych punktach (rubrykach), z podaniem kwot osiągniętych z każdego tytułu w ciągu całego okresu za jaki składane jest oświadczenie. W szczególności należy tu wpisać dochody uzyskiwane w związku z wykonywaniem mandatu senatorskiego. Osoba wypełniająca oświadczenie majątkowe w tej części zawrzeć powinna wszystkie dochody opodatkowane i nieopodatkowane m.in. z praw majątkowych w tym z praw autorskich, z najmu i dzierżawy, z diety z tytułu pełnienia funkcji, z darowizny lub spadków, jednorazowe świadczenia, np. odszkodowania, wygrane. Nie ma obowiązku wpisywania dochodów współmałżonka uzyskiwanych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej bądź zajęć.

27. W punkcie (rubryce) X należy wpisać wszystkie przedmioty materialne (rzeczy), które senator posiada w dacie, na którą składane jest sprawozdanie i których wartość w tej dacie przekracza 10.000 zł. Należy dodatkowo zauważyć, że zgodnie z art. 47 K.c., część składowa rzeczy nie może być odrębnym przedmiotem własności i innych praw rzeczowych. Częścią składową rzeczy jest wszystko, co nie może być od niej odłączone bez uszkodzenia lub istotnej zmiany całości albo bez uszkodzenia lub istotnej zmiany przedmiotu odłączonego. Nie trzeba podawać wartości wykazanych przedmiotów.
28. W punkcie (rubryce) XI należy wpisać wszystkie zobowiązania pieniężne, których stroną jest senator lub jego małżonek (jeżeli zobowiązanie dotyczy majątku wspólnego), a których wartość w dacie, na którą składane jest sprawozdanie, przekracza 10.000 zł. Oznacza to, konieczność wpisania nie tylko długów senatora, czyli zaciągniętych przez senatora pożyczek, ale także wierzytelności przysługujących senatorowi, czyli pożyczek udzielonych przez senatora innym podmiotom. Zobowiązaniami pieniężnymi są także zobowiązania płynące z weksla czy umowy leasingu, jak również poręczenia czy gwarancje udzielone przez senatora lub jego małżonka, a także uprawnienia (do dysponowania pieniędzmi) i obowiązki (spłata zadłużenia) płynące z dysponowania kartą kredytową, jeżeli przekraczają one 10.000 zł. – stąd należy je także w tym miejscu ujawnić. Zwrócić należy uwagę na istotny wymóg, aby należycie opisać każde zobowiązanie, tzn. podać wobec kogo jest zaciągnięte, w związku z jakim zdarzeniem (np. zakup mieszkania, zakup pojazdu) i w jakiej (aktualnie) wysokości. W przypadku zaciągniętych przez senatora kredytów i pożyczek, wskazać należy warunki na jakich zostały one udzielone (np. rodzaj oprocentowania, jego wysokość). Należy także określić w jakiej walucie zostało zaciągnięte zobowiązanie.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 35 ust. 8 i 9 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, niezłożenie oświadczenia o stanie majątkowym powoduje odpowiedzialność regulaminową oraz utratę, do czasu złożenia oświadczenia, prawa do uposażenia, zaś podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu o stanie majątkowym powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.